

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

543-ТА ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕИСК, 15.5.2019 Г. – 16.5.2019 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 904/2010 по отношение на мерките за засилване на административното сътрудничество с цел борба с измамите с ДДС“

(COM (2018) 813 final — 2018/0413 (CNS))

(2019/C 240/07)

Докладчик: **Krister ANDERSSON**

Консултация	Съвет на Европейския съюз, 20.12.2018 г.
Правно основание	Член 113 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Решение на Пленарната асамблея	13.12.2018 г.
Компетентна секция	„Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“
Приемане от секцията	12.4.2019 г.
Приемане на пленарна сесия	15.5.2019 г.
Пленарна сесия №	543
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	212/2/2

1. **Заклучения и препоръки**

1.1. ЕИСК подкрепя целта на Комисията за установяване на засилено оперативно сътрудничество между данъчните органи по отношение на измамите с ДДС в сектора на електронната търговия въз основа на ясни законодателни разпоредби.

1.2. ЕИСК препоръчва реакцията на публичните органи по отношение на сложни форми на измами с ДДС непрекъснато да се подобрява, що се отнася до ефективността на прилагането (като се използват подходящи технологии като например изкуствен интелект) и сътрудничеството между участващите национални органи. Тези органи би трябвало да работят в синергия, за да гарантират всеобхватен и ефективен европейски отговор на измамите с ДДС.

1.3. Същевременно ЕИСК отбелязва, че от страна на потребителите, предложението ще доведе до нов обмен и обработка на лични данни, свързани с ДДС, регулирана от Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД). ЕИСК набляга на необходимостта дерогациите и ограниченията на разпоредбите на ОРЗД да бъдат насочени към строго определената цел за борба с измамите с ДДС. Като специфични изключения от общите и задължителни правила за защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот, тези дерогации би трябвало да бъдат тясно и внимателно тълкувани от правоприлагащите органи.

1.4. Във връзка с това е необходимо да се обърне особено внимание на: i) целта на обработката на данни, която ще трябва да бъде възможна единствено във връзка с борбата с незаконното поведение; ii) лицата, на които е предоставен достъп до събраните, съхранявани и обменяни данни, като тези лица би трябвало да бъдат само длъжностни лица на Eurofisc, при определени условия и за известни и ограничени цели, свързани с борбата срещу измамите с ДДС; iii) последващото използване на данни с цел предизвикване на потенциални разследвания и дейности по правоприлагане.

1.5. Всички горепосочени аспекти са официално взети под внимание в предложението на Комисията и със сигурност това е положителен резултат от самото предложение. Въпреки това ЕИСК изисква от Комисията в бъдещите ежедневни практики на системата да гарантира пълно и ефективно прилагане на всички гаранции за основните свободи, заложи в предложението, като по този начин се постигне подходящ баланс между стриктното прилагане на правилата за ДДС и необходимото опазване на индивидуалните права и основните свободи.

2. Предложение на Комисията и общ контекст

2.1. С предложението на Комисията за изменение на Регламент (ЕС) № 904/2010 на Съвета се определят правила за хармонизирано събиране от държавите членки на информацията, до която доставчиците на платежни услуги дават достъп по електронен път съгласно член 243б от Директивата за ДДС.

2.2. През последните години секторът на електронната търговия отбеляза впечатляващ растеж и сега потребителите лесно могат да избират между хиляди доставчици, продукти и марки чрез своите компютри или смартфони. Тези възможности обаче се използват и от предприятията с цел измама, за да се избегнат задълженията във връзка с ДДС.

2.3. Общата загуба от ДДС в държавите членки за трансграничните доставки на стоки се оценява на около 5 милиарда евро годишно, а в последно време тази оценка е актуализирана, така че да достигне още по-внушителна сума, варираща от 7 до 10 милиарда евро. Следователно е необходимо да се даде силен отговор от името на публичните власти, който би трябвало да се основава на ефективно сътрудничество между органите, натоварени с прилагането на данъчните правила, както на равнището на ЕС, така и на международно равнище.

2.4. На практика предложението създава нова централна електронна система за събиране, съхраняване и обработване на информация за плащанията и за по-нататъшното обработване на тази информация от длъжностни лица от държавите членки, работещи за борба с измамите в рамките на Eurofisc, мрежата за многостранен обмен на сигнали за ранно предупреждение с цел борба с измамите с ДДС.

2.5. След внимателен и обширен анализ на оценката на въздействието Комисията стигна до заключението, че една централна европейска система за събиране и обмен на информация за плащанията (CESOP) би била най-ефективният начин да се гарантира, че данъчните органи имат цялостен поглед върху ситуацията, за да контролират спазването на правилата за ДДС в областта на електронната търговия и да се борят с измамите с ДДС. Тази система ще позволи на държавите членки да обменят информация за плащанията, която съхраняват на национално равнище, а това ще подпомогне ефективната борба с измамите с ДДС при електронната търговия.

2.6. CESOP ще бъде в състояние: i) да групира по получател цялата предавана от държавите членки информация за плащанията, която е от значение за ДДС; ii) да позволи създаване на цялостен обзор на плащанията, които получателите са получили от платците в ЕС; iii) да разпознава многократните записи на една и съща платежна операция; iv) да прочитва информацията, получавана от държавите членки; v) да позволява на длъжностните лица за връзка в рамките на Eurofisc да сверяват данни за плащанията с обменената информация за ДДС; vi) да пази информацията само за периода, необходим на данъчните органи за извършване на проверки във връзка с ДДС.

2.7. Информацията ще се пази в CESOP само в продължение на 2 години и длъжностните лица за връзка в рамките на Eurofisc ще могат да виждат дали плащанията, получени от даден получател за даден период, надвишават 10000 EUR за всички държави членки. До системата ще имат достъп само длъжностни лица от държавите членки за връзка в рамките на Eurofisc, а CESOP ще позволява търсения само за целите на разследване на предполагаема или открита измама с ДДС.

2.8. Комисията ще докладва на Европейския парламент и Съвета на всеки 5 години относно функционирането на новия инструмент за административно сътрудничество.

3. Общи и конкретни бележки

3.1. ЕИСК подкрепя целта на Комисията за установяване на засилено оперативен сътрудничество между данъчните органи по отношение на измамите с ДДС в сектора на електронната търговия въз основа на ясни законодателни разпоредби. Насърчаването на административната взаимопомощ между данъчните органи ще гарантира увеличаване на финансовите ресурси както за националните бюджети, така и за бюджета на ЕС, както и опростени еднакви условия на конкуренция за предприятията, спазващи данъчните разпоредби.

3.2. Нарастващото използване на комуникационни технологии от участниците на пазара предполага необходимостта от постоянно актуализиране на законодателството за борба с измамите, така че то да отразява различните начини, по които данъчните правила и задълженията във връзка с ДДС се заобикалят. Поради това е от решаващо значение реакцията на публичните органи по отношение на сложни форми на измами с ДДС непрекъснато да се подобрява по отношение на ефективността на прилагането (като се използват подходящи технологии) и сътрудничеството между участващите национални органи. Тези органи би трябвало да работят в синергия, с подкрепата на Комисията, за да се гарантира всеобхватен и ефективен европейски отговор на измамите с ДДС в съответствие с принципа на субсидиарност, установен в Договора.

3.3. Във връзка с това според ЕИСК инвестирането в изкуствен интелект с цел откриване на измами с ДДС в рамките на новата система в процес на изграждане би било полезно предимство за пълната оперативност на новата система, при условие че основните права на физическите лица и специалните правила на ЕС, като Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД) ⁽¹⁾, се спазват изцяло в рамките на новия оперативен сценарий, включващ използването на нови технологии и ИИ в подкрепа на дейността на публичните правоприлагащи органи.

3.4. Като се има предвид трансграничният характер на измамите с ДДС и нарастващата лекота (улеснявана от технологиите), с която бързо могат да бъдат разработени незаконни практики — пример за това е скоростта, с която могат да се придвижват средства, придобити от измами с ДДС — по-тясно сътрудничество трябва да се развива не само в рамките на ЕС, но и между органите в световен мащаб. Мерките за борба с измамите с ДДС могат да бъдат успешни само ако данъчните администрации на държавите си сътрудничат по-тясно в дух на взаимно доверие, което ще изисква обмен на съответната информация, за да бъдат в състояние да изпълняват своите задачи.

3.5. За тази цел ОИСР препоръчва засилване на международното административно сътрудничество в областта на ДДС или данъка върху продажбите, за да се отговори на предизвикателствата, свързани със събирането на ДДС от доставчици, които не пребивават в ЕС, особено при търговията от вида В2С (от предприятието към потребител), както е напелжно отбелязано в анализа на оценката на въздействието, извършен от Комисията.

3.6. Стъпка напред в тази посока е споразумението между ЕС и Норвегия относно административното сътрудничество в областта на ДДС (юни 2018 г.), което включва и специфични инструменти за събиране на вземания по ДДС. ЕИСК се надява, че ЕС ще продължи да насърчава международното сътрудничество за борба с измамите с цел разработване на ефективен и координиран отговор на дейностите отвъд държавните и континенталните граници, които вредят както на бюджета на ЕС, така и на националните бюджети.

3.7. ЕИСК подчертава, че по отношение на потребителите предложението ще доведе до нов обмен и обработка на лични данни, свързани с ДДС, регулирана от Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД), наскоро приет и въведен в цяла Европа, със значителни разходи за привеждане в съответствие за предприятията от ЕС.

3.8. ОРЗД дава широко определение за лични данни, включително всякаква информация относно идентифицирано или подлежащо на идентификация физическо лице, което може да бъде идентифицирано пряко или непряко. В резултат на това информацията за плащанията, обхваната от предложението на Комисията, попада в обхвата и принципите, приложими за защитата на личните данни, както е предвидено в Хартата на основните права.

3.9. Съгласно Комисията „данъчното облагане е важна цел от широк обществен интерес за Съюза и за държавите членки и това е отчетено, що се отнася до ограниченията, които може да бъдат наложени върху задълженията и правата съгласно Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾ и по отношение на защитата на информацията съгласно Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾. Ограниченията във връзка с правата за защита на данните са необходими поради естеството и обема на тази информация, идваща от доставчиците на платежни данни, и следва да се основават на конкретни и предварително определени условия и характеристики, изложени в членове 24 3б—24 3г от Директива 2006/112/ЕО на Съвета ⁽⁴⁾“.

3.10. ЕИСК категорично подчертава необходимостта дерогациите и ограниченията на разпоредбите на ОРЗД да бъдат насочени единствено към строго определената цел за борба с измамите с ДДС. Като специфични изключения от общите и задължителни правила за защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот, тези дерогации би трябвало да бъдат тясно и внимателно тълкувани от правоприлагащите органи. Във връзка с това е необходимо да се обърне особено внимание на: i) целта на обработката на данни, която ще трябва да бъде възможна единствено във връзка с борбата с незаконното поведение; ii) лицата, на които е предоставен достъп до събраните, съхранявани и обменяни данни, като тези лица би трябвало да бъдат само длъжностни лица на Eurofisc, при определени условия и за известни и ограничени цели, свързани с борбата срещу измамите с ДДС; iii) последващото използване на данни с цел предизвикване на потенциални разследвания и дейности по правоприлагане.

⁽¹⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A32016R0679>

⁽²⁾ Общ регламент относно защитата на данните <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&qid=1561716006265&from=BG>

⁽³⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018R1725&from=BG>

⁽⁴⁾ Директивата за ДДС <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32006L0112&from=BG>

3.11. Всички горепосочени аспекти са официално взети под внимание в предложението на Комисията и със сигурност това е положителен резултат от самото предложение. Въпреки това ЕИСК изисква от Комисията в бъдещите ежедневни практики на системата да гарантира **пълно и ефективно прилагане** на всички гаранции за основните свободи, заложи в предложението, като по този начин се постигне подходящ баланс между стриктното прилагане на правилата за ДДС и необходимото запазване на индивидуалните права и основните свободи.

3.12. Що се отнася до последното, ЕИСК настоява компетентните национални органи внимателно да наблюдават и проверяват дали правилата, ограничаващи използването на данни и информация в рамките на предложението, както и разпоредбите на ОРЗД, са напълно и конкретно спазени. ЕИСК призовава Комисията — при събирането на обратна информация от държавите членки, което трябва да приключи до края на 2024 г. — внимателно да проверява, заедно с националните органи, отговарящи за защитата на личните данни, и Европейския надзорен орган по защита на данните дали разпоредбите на ОРЗД са напълно спазени и да докладва на Европейския парламент и на Съвета в рамките на планирания доклад за функционирането на новия инструмент за административно сътрудничество (член 59 от Регламент (ЕС) № 904/2010). Ако бъдат установени изкривявания или закононарушения, разбира се, те трябва да бъдат незабавно предотвратени и коригирани.

3.13. По отношение на защитата на европейските предприятия, извършващи дейност в областта на електронната търговия, ЕИСК препоръчва новата система да бъде в състояние ефективно да запази и гарантира търговските тайни както на етапа на предварителния мониторинг на събирането и анализа на данни, така и, по-специално, на последващия (хипотетичен) етап на прилагане на закона. В това отношение опитът, натрупан от Европейската комисия във връзка със защитата на интелектуалната собственост и промишлените тайни в рамките на правото в областта на конкуренцията, може да бъде полезен като сравнителен стандарт.

Брюксел, 15 май 2019 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Luca JAHER
